

SURUNKALI ILDIZ UCHI PERIODONTITDA KECHIKTIRIB PLOMBALASH USULINING STATISTIK TAHLILI

Muratova S.K.

Teshayeva R.O.

Teshayev Sh. O.

Samarqand Davlat Tibbiyot Universiteti, terapevtik stomatologiya kafedrası.

ARTICLE INFO

Received: 23th November 2023

Accepted: 29th November 2023

Online: 30th November 2023

KEY WORDS

ABSTRACT

Dolzrabligi. Eng yangi endodontik asboblari, materiallar va texnologiyalar doimiy ravishda joriy etilishiga qaramay, endodontik davolashdan keyingi asoratlar darajasi yuqoriligicha qolmoqda. Periapikal to'qimalar kasalliklari bilan og'riqan bemorlar stomatologik yordamga murojaat qilganlar umumiy sonining 18% dan 40% gachani tashkil qiladi [1,2,3,4]. Surunkali apikal periodontit yuz- jag sohasida va bo'yinda odontogen yallig'lanish jarayonlarining rivojlanishining manbai bo'lib xizmat qilishi, ichki organlar va tizimlar kasalliklarining kechishini murakkablashtirishi, tishlarning yo'qotilishiga, tishlov deformatsiyasiga va chaynash samaradorligining pasayishiga olib kelishi mumkin, bu esa bemorga jismoniy va ma'naviy noqulaylik tug'diradi [5,6, 7,]. Surunkali infeksiyaning progressiv periapikal o'choqlarining manbalari 14,8% hollarda ildiz kanallari to'ldirilmagan tishlar va 76,4% da qisman to'ldirilgan kanallari bo'lgan tishlardir [8]. Rezorsin-formalin va Kalsevit pastalari yordamida oldingi endodontik davolanishdan so'ng tishlarni rentgenologik tekshirishda periapikal destruktiv o'zgarishlar 80% hollarda va ildiz kanallari yomon to'ldirilgan 50% hollarda aniqlandi. Ko'pincha stomatologiya amaliyotida (73,4%) ildiz kanallari uchun eng arzon va keng tarqalgan plomba materiallari Ca (OH) - Kalcevit (VladMiVa) va rezorsin-formalin pastalari ishlatilgan [10]

Tadqiqot maqsadi. Surunkali apikal periodontitni kechiktirilgan endodontik aralashuvi samaradorligini oshirish.

Materiallar va usullar. Biz 2018 yildan 2023 yilgacha bo'lgan davrda Samarqand shahar kattalar stomatologik klinikasida 25 yoshdan 65 yoshgacha bo'lgan stomatologik bemorlarning tasodifiy tanlangan 134 ta tibbiykartalarni o'rgandik. To'ldirgich siller turi bo'yicha barcha tekshirilgan bemorlar ikki guruhga bo'lingan: tishlari rezorsin-formalin pastasi bilan to'ldirilgan 78 bemor (51,5%) va Kalcevit (VladMiVa) pastasi bilan 56 bemor (48,5%). Ushbu bosqichda 57 nafar bemor (64 tish): 18 yoshdan 70 yoshgacha bo'lgan 32 nafar ayol va 25 nafar erkakka surunkali pulpiti va/yoki qaytalangan surunkali pulpiti tufayli sifatsiz endodontik davolanish tufayli takroriy endodontik davolash o'tkazildi. Bemorlarni keng qamrovli tekshirish klinik va rentgenologik usullardan iborat edi. Klinik tekshiruvga

tekshirish, palpatsiya, perkussiya va zondlash kiradi. Tekshirilayotgan tishlarning maqsadli og'iz bo'shlig'i rentgenogrammasi ildiz kanallarini to'ldirish darajasi, kanallarning o'tuvchanligi, periapikal to'qimalarning holatini (parodontal yoriqning kengayishi, periapikal o'zgarishlarning tabiati) va suyak to'qimasi baholandi.

Tasodifiy tanlab olish usuli yordamida bemorlar ikki guruhga bo'lingan: nazorat va asosiy. O'z navbatida, har bir guruh ildiz kanallaridagi plomba moddasi turiga ko'ra ikkita kichik guruhga bo'lingan: Ca (OH) - Kalcevit (VladMiVa) va rezorsin-formalin pastasi.

Natijalar. Aniqlanishicha, ilgari rezorsin-formalin pastasi yordamida davolangan tishlar guruhida 2/3 dan ko'prog'i molar ($77,0 + 2,2\%$), har beshinchi tish premolyar ($19,1 + 2,0\%$) va jami kamroq oldingi tishlar bo'lgan. tishlar ($3,9 + 1,0\%$). Bemorlarning turli yoshdagi kichik guruhlarida biz 35 - 44 yosh, 45 - 54 va 55 - 64 yoshda barcha turdagi tishlar eng to'liq ifodalanganligini ta'kidladik: kesuvchi, yon kesuvchi, qoziq, premolyar va molarlar. 35-44 yoshdagi bemorlarning kichik guruhida molarlar soni ustunlik qiladi - $80,5 + 3,7\%$, premolyarlar 4 baravar kam - $18,6 + 3,7\%$ va oldingi tishlar - $0,9 + 0,9\%$. Shunga o'xshash tendentsiya 45-54 yosh kichik guruhida ham saqlanib qoldi: u ham molarlar ustunlik qildi - $75,9 + 4,0\%$, sezilarli darajada kamroq premolarlar - $22,4 + 3,9\%$ va oldingi tishlar - $1,7 + 1,2\%$. 55-64 yosh kichik guruhida $59,3 + 5,5\%$ molarlar, $25,9 + 4,9\%$ premolarlar va $14,8 + 3,9\%$ old tishlar mavjud edi. 65 yosh va undan katta yoshdagi eng keksa yosh kichik guruhida va 25-34 yoshdagi bemorlarning kichik guruhida tishlarning tur tarkibi premolarlar va molarlar bilan ifodalangan. 25-34 yoshli kichik guruhda $95,3 + 3,2\%$ molarlar va sezilarli darajada kamroq - $4,7 + 3,2\%$ edi. 65 va undan katta yoshdagi bemorlarda $71,4 + 17,1\%$ molarlar va 2,5 barobar kamroq premolyarlar - tishlarning $28,6 + 17,1\%$ ni tashkil etdi. 18-24 yoshli bemorlarning eng yosh kichik guruhida barcha aniqlangan tishlar molar edi. Hammasi bo'lib eng ko'p tishlar soni 45 - 54 yosh ($30,7 \pm 2,4\%$) va 35 - 44 yoshdagi ($29,9 + 2,4\%$) kichik guruhlardagi bemorlarda bo'lgan.

Ilgari Kalcevit (VladMiVa) pastasi bilan davolangan tishlar guruhida turli yoshdagi kichik guruhlardagi tish turlarining nisbati farqlanadi. Oldingi tishlar ($29,2 + 2,4\%$), premolyarlar ($29,8 + 2,4\%$) uchun chastotada deyarli teng ulush qayd etildi, molarlarning ulushi biroz yuqoriroq ($41,0 + 2,4\%$). Bemorlarning ushbu guruhida deyarli barcha yoshdagi kichik guruhlarda, eng qadimgi kichik guruhdan tashqari, barcha turdagi tishlar aniqlangan. 18-24 yoshli bemorlarning eng yosh kichik guruhida molarlar ustunlik qildi - $58,9 + 6,6\%$, premolarlar ikki baravar kam - $26,8 + 5,9\%$, oldingi tishlar $14,3 + 4,7\%$. 25-34 yoshdagi kichik guruhda premolyar va old tishlarning nisbati deyarli bir xil edi: $34,5 + 5,2\%$ va $35,7 + 5,2\%$, bir oz kamroq molarlar bor edi - $29,8 + 5,0\%$.

35-44 va 45-54 yoshdagi bemorlarning kichik guruhlarida oldingi tishlar va premolyarlarning nisbati bir xil edi: mos ravishda $27,5 + 4,1\%$ va $31,3 + 6,9\%$. 55-64 yoshdagi kichik guruhda oldingi tishlarning deyarli yarmi bor edi - $44,8 + 9,2\%$ va bir xil miqdordagi premolarlar va molarlar: har birida $27,6 + 8,3\%$ tishlar. 65 yosh va undan katta yoshdagi eng keksa yosh kichik guruhida $66,7 + 27,2\%$ molarlar va yarmidan ko'p premolarlar - $33,3 + 27,2\%$ edi. Eng ko'p Kalcevit (VladMiVa) pastasi yordamida endodontik davolangan bemorlar soni 35-44 yoshda ($33,7 + 2,5\%$), 25-34 yosh kichik guruhida biroz kamroq ($23,6 + 2,3\%$).

Shunday qilib, retrospektiv tahlil natijasida ildiz kanallarini to'ldirish uchun ikki turdagi pastalar eng ko'p ishlatilgan degan xulosaga keldik: rezorsin-formalin ($51,5\%$) va Kalcevit

(VladMiVa) (48,5%). Biz ilgari rezorsinl-formalin pastasi bilan to'ldirilgan tishlarning tur tarkibi bemorlarning yoshi oshgani sayin doimiy ravishda kengayib borayotganini ta'kidladik.

Xulosa. Mexanik, dorivor davolash va ildiz kanallarini to'ldirish uchun zamonaviy talablarga muvofiq takroriy endodontik davolash pasta turidan qat'i nazar, periapikal o'choqlar hududida suyak to'qimasini tiklashga yordam beradi, shu bilan birga tishlar uchun qulay prognoz sezilarli darajada yuqori. ilgari rezorsin-formalinga (12,5%) nisbatan Kalcevit (VladMiVa) pastasi (17,3%) bilan to'ldirilgan. Retrospektiv tahlil shuni ko'rsatdiki, o'tkir bosqichda surunkali pulpit yoki surunkali periodontit tashxisi qo'yilgan tishlarni endodontik davolash 45-54 yoshdagi (30,7 + 2,4%) bemorlarda Kalcevit (VladMiVa) pastasidan foydalanganda rezorsin-formalin pastasiga nisbatan ko'proq amalga oshirildi. - 35-44 yosh (33,7 + 2,5%), bu aholining ijtimoiy faol qismini ko'rsatadi. Ildiz uchidagi o'zgarishlarni tiklash dinamikasi tishlarda (ayniqsa, ilgari Kalcevit (VladMiVa) bilan davolangan) 2-2,5 baravar yuqori bo'lgan, ularni qayta davolash paytida ildiz kanalini kechiktirilgan plombalash usuli qo'llangan (rezorsin-formalin pastasi bo'lgan tishlarda - 31,9%). , Kalcevit (VladMiVa) pastasi bo'lgan tishlarda - 36,4%, an'anaviy endodontik davolash bilan solishtirganda (rezorsin-formalin pastasi bo'lgan tishlarda - 12,5%, Kalcevit (VladMiVa) pastasi bo'lgan tishlarda - 37,3%), bu ishonchli tarzda tasdiqlangan.

References:

1. Хайдаров А.М., Муратова С.К. Влияние хронической ишемии мозга на функциональное состояние слизистой оболочки полости рта //Stomatologiya. – Ташкент. – 2019. -№4 (77). –С.101-103.
2. Хайдаров А.М., Хожиметов А.А., Муратова С.К. Анализ особенностей стоматологического статуса и показателей гемостаза у больных с хронической ишемией мозга //Биология ва тиббиёт муаммолари. –Самарканд. – 2020. -№2. – С. 88-92.
3. Muratova S., Khaydarov A., Shukurova N., The peculiarities of endothelial dysfunction indicators in patients with chronic brain ischemia //International Journal of Pharmaceutical research. – apr-jun (AKШ) – 2020. –Vol.12. issue 2 – P.1725-1728.
4. Хайдаров А.М., Муратова С.К. Хожиметов А.А., Шукурова Н.Т. Состояние клеточного состава и микрофлоры мукозального эпителия ротовой полости больных хронической ишемией мозга //Ўзбек тиббиёт журнали. – Тошкент. – 2021. -№3. – С. 34-42.
5. Хайдаров А, Муратова С.К., Жабриева А. Особенности микроциркуляции полости на фоне хронической ишемии мозга. Тошкент тиббиёт академияси ахборотномаси. 2021.-С 161-163
6. Хайдаров А.М., Муратова С.К. Хроническая ишемия мозга, как фактор нарушения функционального состояния слизистой оболочки полости рта //«Фундаментал ва клиник тиббиётнинг долзарб муаммолари ва масофавий таълим имкониятлари» халқаро онлайн конференция материаллари. –Самарканд, 2020. -85-86 бет.
7. Муратова С.К., Шукурова Н.Т. Surunkali miya ishemiyasida og'iz bo'shlig'i shilliq qavati funktsional holatining buzilishini o'rganish omili //“Ўзбекистонда илмий-амалий

тадқиқотлар” мавзусидаги Республика 16-кўп тармоқли илмий масофавий онлайн конференцияси материаллар. – Тошкент, 2020. - 102 бет.

8. Шукурова Н.Т., Муратова С.К. Стоматологический статус у больных с хронической ишемией мозга //«Современная медицина и фармацевтика: новые подходы и актуальные исследования». Матер. 75-ой международ. научно-практ.конф. студентов-медиков и молодых учёных. –Самарканд, 2021. – С. 242.

9. Муратова С.К. Стоматологический статус и показатели гемостаза у больных с хронической ишемии мозга //Методические рекомендации. – Ташкент, 2021. – 19 с.

10. Muratova Saodat Kadirovna, Shukurova Nodira Tillayevna . Assessment of the Dental Condition of Patients with Impaired Cerebral Circulation. Eurasian Medical Research Periodical. P.38-41

11. Muratova Saodat Kadirovna. Modern Ideas About the Pathogenesis of Generalized Periodontitis. Eurasian Medical Research Periodical. P. 42-45.